

POSTANOWIENIE

Dnia 14 lutego 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Grzegorzczak

w sprawie z wniosku E. B.

przy uczestnictwie P. B. , A. B. , A. B. , B. B. , M. B. , J. M. , R. B., R. B. , M. D. , B. B. , Z. B. , R. B. , B. B. , E. B. , J. G. i J. B.

o stwierdzenie nabycia własności nieruchomości przez zasiedzenie,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 14 lutego 2020 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawczynie
od postanowienia Sądu Okręgowego w W.
z dnia 11 lutego 2019 r., sygn. akt XXVII Ca (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od wnioskodawczynie na rzecz uczestnika P. B. kwotę 2025 (dwa tysiące dwadzieścia pięć 00/100) złotych tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości

lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Przepis ten odpowiada charakterowi skargi kasacyjnej, będącej nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, o dominującym publicznoprawnym charakterze, przysługującym od orzeczeń wydanych po przeprowadzeniu dwuinstancyjnego postępowania sądowego, w którym sąd pierwszej i drugiej instancji dysponuje pełną kognicją w zakresie faktów i dowodów. W powiązaniu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. oznacza to, że w skardze kasacyjnej nieodzowne jest powołanie i uzasadnienie okoliczności o charakterze publicznoprawnym, które stanowią wyłączną podstawę oceny pod kątem przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W złożonej skardze kasacyjnej skarżąca E. B. powołała się na istotne zagadnienie prawne dotyczące okoliczności, które rozstrzygają o utracie statusu samoistnego współposiadacza. Wskazała również na potrzebę wykładni art. 123 § 1 pkt 1 w związku z art. 175 k.c. w kontekście wpływu wydania aktu własności ziemi na bieg zasiedzenia.

Zgodnie z utrwalonym poglądem orzecznictwa, powołanie się na przyczynę kasacyjną w postaci istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) wymaga sformułowania konkretnego problemu prawnego i uzasadnienia, że ma on znaczenie dla rozwoju prawa lub precedensowy charakter. Problem ten powinien odnosić się do powołanych we wniosku przepisów prawa, zostać ujęty w sposób abstrakcyjny, pozwalający nadać jego rozstrzygnięciu ogólniejsze znaczenie, a zarazem mieć wpływ na rozstrzygnięcie sprawy. Konieczne jest przy tym wskazanie argumentów, które prowadzą do jego rozbieżnych ocen i możliwych kierunków rozstrzygnięcia (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11, z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151, z dnia 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07, niepubl., z dnia 10 kwietnia 2014 r., IV CSK 623/13, niepubl., z dnia 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14, niepubl., z dnia 9 kwietnia 2015 r., V CSK 547/14, niepubl.).

Sformułowane w skardze wątpliwości nie odpowiadały tym wymaganiom. Odnosiły się one ściśle do okoliczności konkretnej sprawy, w której – jak wiążąco dla Sądu Najwyższego ustalił Sąd Okręgowy (art. 398¹³ § 2 k.p.c.) –

wnioskodawczyni wyraziła zgodę na zniesienie współwłasności spornej nieruchomości w ten sposób, że jej właścicielem stał się A. B. . Wywody przedstawione we wniosku zmierzały w tym kontekście nie tyle do sformułowania abstrakcyjnego zagadnienia dotyczącego wykładni art. 336 k.c. lub innego przepisu prawa i propozycji jego rozstrzygnięcia, lecz do oceny prawnej stanowiska Sądu Okręgowego co do wpływu tego zdarzenia prawnego na charakter prawny dalszego posiadania nieruchomości przez wnioskodawczynię.

Z drugiej strony, należało zauważyć, że podstawą faktyczną zaskarżonego orzeczenia nie zostały objęte ustalenia, które mogłyby pozwolić na zbadanie sposobu wykonywania faktycznego władztwa nad nieruchomością przez wnioskodawczynię po zniesieniu współwłasności tej nieruchomości. W zakresie zatem, w jakim skarżąca akcentowała brak jakichkolwiek zmian stanu faktycznego co do sposobu wykonywania przez nią posiadania i dalsze przejawianie przez nią woli władania nieruchomością jak właściciel, mimo zniesienia współwłasności we wskazany wcześniej sposób, motywy wniosku wykraczały poza ustalone okoliczności sprawy.

W skardze nie wykazano również, by w okolicznościach sprawy istniała potrzeba wykładni przepisów prawa w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. Argumentacja w tym zakresie, odwołująca się do dawniejszego orzecznictwa Sądu Najwyższego, nie uwzględniała w dostatecznym stopniu, że w nowszej judykaturze, która utorowała sobie drogę po podjęciu uchwały Sądu Najwyższego z dnia 9 października 2007 r., III CZP 46/07, OSNC 2008, nr 3, poz. 30, problem skutków prawnych aktu własności ziemi w postępowaniu cywilnym, w tym postępowaniu o stwierdzenie zasiedzenia, jest rozstrzygany w sposób jednolity. W szczególności, w postanowieniu z dnia 21 czerwca 2015 r., III CSK 362/14, niepubl., przesądzono, że akt własności ziemi nie tylko stwierdza nabycie własności nieruchomości w dniu 4 listopada 1971 r., lecz także to, że nabywca nieruchomości był w tej dacie jej samoistnym posiadaczem (por. również idące w tym kierunku wcześniejsze postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 11 lutego 2011 r., I CSK 213/10, niepubl., z dnia 21 marca 2013 r., III CZP 4/13, niepubl., i z dnia 6 listopada 2013 r., IV CSK 125/13, niepubl.). W orzeczeniu tym zwrócono także uwagę na zmianę linii orzeczniczej w tej kwestii, opartą na powołanej już uchwale Sądu Najwyższego

z dnia 9 października 2007 r., III CZP 46/07. Stanowisko to zostało powtórzone w późniejszych rozstrzygnięciach, w których wskazano, że akt własności ziemi pociąga za sobą skutki nie tylko w sferze nabycia własności, lecz także kwalifikacji prawnej jej posiadania i określenia osoby posiadacza. Wyjaśniono również, że skutkiem tego stanu rzeczy jest m.in. to, iż po wydaniu aktu własności, na rzecz osób, które nadal władały nieruchomością w sposób odpowiadający posiadaniu samoistnemu, termin zasiedzenia rozpoczął bieg ponownie z tym, że skierowane ono było przeciwko osobie wskazanej w akcie własności ziemi (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 22 października 2015 r., IV CSK 575/15, niepubl. i z dnia 20 grudnia 2018 r., II CSK 736/17, niepubl., a także wcześniejsze postanowienie z dnia 21 czerwca 2015 r., III CSK 362/14).

W wniosku nie wskazano przekonujących argumentów, opartych na odmiennych poglądach orzecznictwa, względnie odwołaniu do przeciwnych poglądów doktryny, które pozwoliłyby uznać, że mimo przywołanych wypowiedzi Sądu Najwyższego w rozważanym zakresie nadal istnieją poważne wątpliwości interpretacyjne lub rozbieżności w judykaturze, o których stanowi art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2 i art. 520 § 3 w związku z art. 13 § 2, art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.